

KADINLARIN

SESİ

eşitlik
toplumsal ilerleme
ve barış için

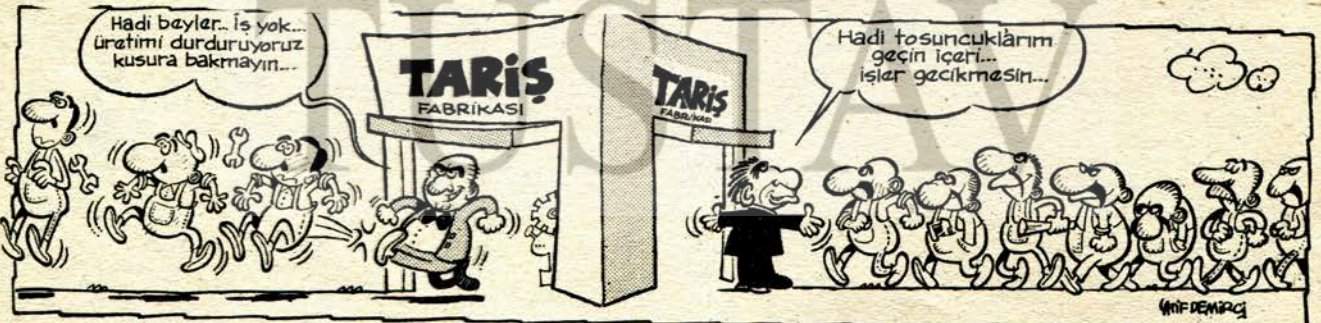
SAYI:56 • YIL:5 20 TL

AYLIK DERGİ

MART 1980

Elindeki şu boş tencere
Dolar mı kendi kendine
Eğer razı olursan sen
Kendi kötü kaderine
Boşa didinmek fayda vermez
Her geçen gün daha beter dünden
Kaldırmazsak başlarımızı
Sefaletimiz bitmez.

KADINLARIN SESİ

bu sayıda
neler var?

ver ele ele
dön döne döne
zammı indirenin başına
Gel vura vura

«ÖYLE UYANMIŞIM Kİ, ÖYLE
KANIM BOZULUR Kİ!»

8

ANA GİBİ YAR OLMAZ,
ANALARIN AHINI ALAN
KURTULAMAZ.

18

ANALAR DİKKAT! AĞAÇ
YAŞ İKEN EĞİLİR...

24

- ★ SÜZGEÇ 6
- ★ Tarih işçisi işini, ekmeğini korumak için direndi. Direniyor... 10
- ★ KADINLAR OLMASA HALİMİZ DUMANDI» Demirciye bağlı 18 köyde direniş 11
- ★ «Bizim oralarda bir kız bir manda fiyatına gider...» 12
- ★ Çizgilerle kürtaj sorunu Yıldız Cıbroğlu 14
- ★ Haydi dayanışmaya! 16
- ★ Çocuğunuz ciklet çiğniyor mü? 22
- ★ Öğretmenin suçu 26
- ★ Bakabileceğimiz kadar çocuk sahibi olmamız mümkündür! Bu sayıdan itibaren DOĞUM KONTROLÜ yöntemlerini anlatmaya başlıyoruz. 28
- ★ BİR 8 MART HİKAYESİ 29
- ★ KOLAYI VAR İstanbul balıkçılarından ucuz iki yemek tarifi 30
- ★ YAŞANMIŞ OLAYLAR «Artık milletin canına tak dedi» 31

KADINLARIN SESİ
SAYI : 56
MART 1980

ARKA KAPAK : Alışveriş Yapan
(B. BRECHT'in 1934-38 yılları
arasında yazdığı bir şiir.)

Sahibi : Bakiye Beria Onger / Sorumlu Yazı İşleri
Müdürü : Berin Uyar / Adres : Babiali Cad. Tasvire
Han Kat : 2 No : 26 Çağaloğlu-İstanbul-Türkiye /
Abone Koşulları : Yurt İçi 1 Yıllık : 240 TL., 6 Ay-
lık : 120 TL. / Yurt Dışı : 1 Yıllık : 30 DM / Dizgi :
Süslü Mat. Koi. Şti. / Baskı : Maden-İş Ofset Te-
sisleri / Türkiye Dağıtımı : Temel Dağıtım / Posta
Çeki Hesap No : 110906 / Banka Hesap Numarası :
Yapı ve Kredi Bankası Çemberlitaş Şubesi : 1890/09
Fiyatı : 20 TL. Son Baskı Tarihi : 6 Mart 1980

Sofradan eti kaldıranlar
öğretiliyorlar kanaat elmeyi
hep bana hep bana, diyenler
bu kez istiyorlar özveri.
Tıka basa yiyecekler
gelecek güzel günlerden
söz ediyorlar açlara,
Uçuruma götürenler lükseyi
diyorlar, yönetmek çok zor,
sıradan insanlar yapamaz bu işi.

MERHABA !

Dostlar,

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlarının savaşımlarını 70. yılını kutluyoruz. Beraber bir düşünelim, neler değişti bu yetmiş yılda? Hani derler ki «böyle gelmiş, böyle gider». Bu söz neredeyse dünyamız kadar eski. Ama yanlış bir söz.

Son 70 yılda bile aklımızın alamayacağı kadar çok şey değişti.

Dünyamızın önemli bir bölümünde, milyonlarca insan, milyonlarca kadın açlık, işsizlik korkusu olmadan yaşıyor artık. Sosyalizm insanı insan yaptı. Ve bu 70 yılda sosyalizm, kapitalizme her alanda üstün geldi. Bu ülkelerde kadınlar her alanda erkeklerle eşit hale geldiler, saygınlık kazandılar.

Kapitalist ülkelerde ise savaşımlar sürüyor. Kadınlar işçi sınıfının yanbaşımda zorlu savaşımlardan geçerek durumlarını biraz daha düzelttiler. Ama hâlâ sömürülüyorlar.

Dostlar,

Peki, ülkemizde bu 70 yılda neler oldu? Ülkemize dört bir yandan saldıran emperyalistleri halkımız geri püskürttü.

Bağımsızlığını kazandı. Ama sonra ne oldu? Sonra yine doluştular ülkemize size yardım edeceğiz diye. Ül-

kemize illetlerin başı kapitalizmi getirdiler. Kapitalist dünyaya dört koldan yine bağlandık. Sonuç ne oldu?

Sonucu başta Demirel olmak üzere tüm burjuva politikacılarının ağzından dinleyelim. Dün «gelişiyoruz, nurlu ufuklara gidiyoruz» diyerek halkımızı kondıran Demirel artık «batıyoruz» diyor. Gerçekten ülkemiz ekonomisi iflas etti. Petrol yok, elektrik yok, gübre yok, döviz yok, yağ yok, çay yok, ampul yok, para yok, iş yok, yok, yok.

Ama Demirel'in saklamaya çalıştığı şu ki; batan Türkiye değil, bu düzendir. Kapitalizmdir.

Burjuva politikacıları yalan söylüyor. Radyo, televizyon yalan söylüyor. Bu gerçekleri ört bas etmek için

«anarşi» tezgahlıyorlar. Sonra da anarşiyi önleyeceğiz diye, demokratik haklarımıza saldırıyorlar. Ülkemizi batıran onlardır. Kurtaracağız diye de demokrasiye son vermek istiyorlar. İşte gerçek budur.

Dostlar,

Halkımız, ülkemiz acıdır. Emperyalizme, NATO'ya daha sıkı bağlandık. İlaça, gübreye, çocuklarımız için harcanacak para şimdi silahlara gidiyor. Ülkemiz yeni bir saldırı paktının ocağının içine çekilmek isteniyor. İlkokul çocuklarının gençecik beyinlerine «savaş» düşüncesi, militarizm yerleştirilmek isteniyor.

Fiyat artışları akıl almaz oldu. Pazardan eve boş filelerle dönüyoruz. Bir metre patiska bez alamaz olduk. Evlerde aç-

26 OCAK İZMİR MİTİNGİ

lıktan guruldayan midelerle soğuktan titiyoruz. Hasta oluruz diye ödümüz kopuyor. Doktora, ilaca parayı nereden buluruz. Ev kirasını bile nasıl ödeyeceğimizi bilemiyoruz. Hal böyleyken bir de fabrikalardan işçi atıyorlar. Yaşamayın demek istiyorlar bize. Yaşamak isteyen, bunun için çalışmak isteyenlere ise düşmana saldırır gibi saldırıyorlar. İşte işi ve ekmeği için direnen Tarih işçileri ve onlara yapılanlar.

Ne istiyoruz; Savaş değil barış istiyoruz,

Silah değil, fabrika, okul, kreş istiyoruz,

İş, toprak, ekmek, demokrasi, özgürlük istiyoruz.

Bu uğurda savaşım da insanca yaşama savaşımıdır. Bu da haklı savaşımıdır.

Ne korkakça sürünmek, ne akılsızca maceralara sürüklenmek. Yolumuz işçi sınıfının yoludur. Görevimiz bu istemlerimiz doğrultusunda, yığınların içinde, bıkmadan, gösterişe kapılmadan, bin kat enerji ile çalışmayı götürmektir.

Çarşıda, pazarda, mahallede, fabrikada, kadınların direnişi, eylemleri artıyor. Daha da

DEMOKRATİK BASIN SUSTURULMAK İSTENİYOR...

● POLİTİKA GAZETESİ KAPATILDI

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 18 Şubat akşamı Politika gazetesini kapattı. Politika gazetesi halkın gözü, kulağı idi. Politika gazetesi, televizyon ve radyonun yaptığı yalan ve kasıtlı yayının karşısında işçilere, emekçilere gerçekleri iletmek, çıkış yolunu duyurmak gibi önemli bir görevi üstlenmişti.

MHP, ÜGD gibi faşist odakların eylemlerini belgelerle sergileyen, Afganistan olaylarını doğru bir yorumla verebilen, Demirellerin, Özalların dayatmak istedikleri açlık pakedi ve baskı yasalarının halkımıza neler getireceğini açıklayan, halkımıza bunalımdan çıkış yolunu korkusuzca ve tüm açıklığıyla gösteren tek gazete Politika gazetesidir. Şimdi yapılmak istenen bu gazeteyi kapatarak, demokratik basın üzerinde baskıları arttırarak halkın olayların gerçek yüzünü görememesini sağlamak, boyalı basın, TV ve radyo kanalıyla gerçekleri çarpıtmak, yalınlarla halkın kafasını karıştırmaktır.

Politika Gazetesi üzerine konan yasağın derhal kaldırılmasını istiyor, basın özgürlüğüne indirilmiş bu ağır darbeyi şiddetle protesto ediyoruz.

yükselmelidir.

Kadınların savaşımının 70. Yılında bütün kadınlarımızı barışı, ülkemizin bağımsızlığını, demokrasiyi korumaya çağırıyoruz. Faşist dayatmalara, özgürlüklerimizin zorbaca elimizden alınmasına karşı, iş, ekmek, toprak için ve aşağılanmaya son vermek için direnmeliyiz.

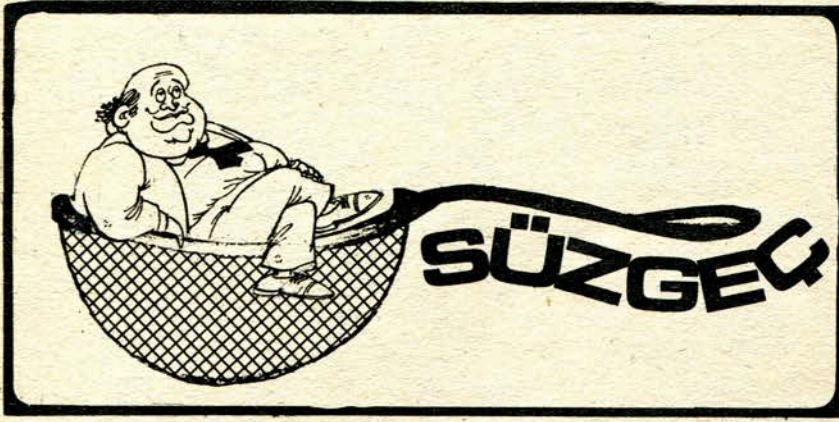

DİSK GENEL GREV KARARI ALDI

31 Ocak - 1 Şubat 1980 tarihlerinde Ören'de toplanan DİSK Yürütme, Yürütme, Onur ve Denetim Kurulları ve Bölge Temsilcileriyle DİSK'e üye sendikaların yürütme kurulları yaptıkları ortak toplantıda dünyanın ve ülkemizin içinde bulunduğu koşulları görüşerek, işçi sınıfı ve emekçi halk üzerinde giderek yoğunlaşan politik ve ekonomik saldırılar ve baskılar karşısında Genel ve bölgesel çapta grevler yapma kararı aldı.

Daha sonra İzmir'de Tarih işçilerini, Antalya'da ise Anıbirlik işçilerini desteklemek amacıyla çeşitli aralarla iş durdurma eylemleri yapıldı.

'vah vah...
zamlardan
pek de
etkilenmişler!>

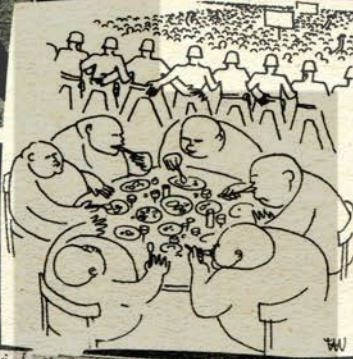
Büyük devalüasyon!

Türk lirasının değeri
yarı yarıya düşürüldü
1 dolar 70 lira oldu

Demirel "Gök...Öküz 1." dedi

**Et ve Balık
Kurumu da yüzde
100 zam yaptı!**

**DEMIREL: «AP,
hizmetlerinin
en büyüğünü
geçen 60-70
gün içinde
yapmıştır»**

Zam ve devalüasyonun ülkeyi
ferahlatacağını ileri süren...

**Demirel "Halk
zamlardan
şikâyeti olmayacaktır!" dedi**

"İğneden ipliğe... derken iğne
ve ipliğe de zam geldi

**Kuru soğan 30
ispanak 50 lira oldu**

**Demirel:
«Yoklukları
kaldırmak için
önlem aldık»**

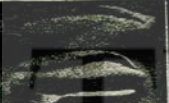
**Dolar seferinden hem Turgut Özal
hem eşi ve çocuğu memnun döndü**

Böl bel alıy-veriş yapıyor

Dolar seferine katılan ve birliğe çıkan Başbakan Özal, Ankaralı oğlu Turgut Özal'ın eşini ve çocuğunu da yanına alarak döndü. Turgut Özal'ın oğlu ise, İstanbul'dan döndüğü ve video kasetleri yanına aldı. Annisi ve oğlu da seyahatleri son derece memnuniyetle değerlendiriyor. (Fotoğraf: ANSA AKTEL)

**Ekmeğin
boyu ufaldı
fiyatı arttı**

Bread, son bir yıldır ufaldığına şikâyet.

**Kilovattı artık 5 lira olan
Elektriğinizi
idareli kullanın**

Saklık 100, televizyon ve buzdolabı kullanılır. Bu cihazların enerji tüketimi, ayda ortalama 100 kwh elektrik tüketir.

Zamlardan sonra

**Halk daha
çok ekmeğe
başladı!**

İzmir Belediyesi'nin araştırmasına göre diğer gıda maddeleri tüketimi azalırken ekmeğin tüketimi yüzde 20 arttı.

**Zamlara rağmen
"Yok" lar sürüyor**

ANAM OLSUN DA AĞZI OLMASIN...

ZEYTİNİN TANESİ BİR LIRA!.. BİR DAL ODUN BEŞ LIRA OLDU!.. TUZA, ŞEKERE, BEZE, EKMEĞE DE ZAM GELDİ. DAHA DA GELECEK...

DÜN KAYNATTIĞIMIZ TENÇEREMİZİ YARIN KAYNATA MIYACAĞIZ.. SOBAMIZ YANMAYACAK MAHALLEMİZDE BİNBİR GÜÇLÜK İLE GETİRDİĞİMİZ ELEKTRİĞİ DE ARTIK KULLANAMIYACAĞIZ.

ANNE BU DUVARDAKİ BEYAZ ŞEY NE İŞE YARIYOR?..

EE-CİS!.. SAKIN ONA ELİNİ SÜRME İÇİNDE ÖCÜ VAR FAKİRLERİ YİYOR..

BİLMECE

BU NEDİR

ALLAH RIZASI İÇİN BİR ZAM

ALLAH VİRSİN

YANIT : EŞEL-MOBİL SİSTEMİ

HAIN SOLCULAR ÜRETİMİ DURDURDUKLARI İÇİN MALLAR KARABORSAYA DÜŞTÜ. BİZ DE -N'APAUM-ZAM YAPTIK.. PAHALİLİĞİN SORUMLUSU HEP BU İŞÇİLER VALLA

HAKLISINIZ PATRON. KEH KEH..

KÖPEK MAMASI, VİSKİ, PARFÜM DİŞALIMCISININ ÖDEDİĞİ DAMGA VERGİSİ YÜZDE 25'TEN YÜZDE 1'E İNDİRİLDİ...PEKİ YA BU İNDİRİMDEN DOĞAN 40 MİLYAR VERGİ AÇIĞI NE İLE KAPATILACAK? KİT ÜRÜNLERİNE (YANI YEDİĞİMİZ PİRİNCE, UN, YAĞ, ŞEKERE, GIYDIĞIMIZ BASHAYA, BEZE) ZAM YAPILARAK. EMEKÇİLERDEN ÇALINAN PARAYLA..

BAŞKA BİR ÇÖZÜM BİLEN VAA'SA BERİ GELSİN..

MES PATRONU TURGUT ÖZAL

EVET VAR SAYIN ÇOBAN SÜLÜ. EKMEĞİ ELİNDEN ALINAN, EZİLEN, YOKSULLAŞTIRILAN, GÜLTEPELİ, ÇELİKTEPELİ, FİKİRTEPELİ, PİYANGOTEPELİ EMEKÇİLERE SOR... ONLAR SÖYLERLER SANA ÇÖZÜM YOLUNU...

“...Öyle uyanmışım ki, Öyle kanım bozulur ki!

Minibüs savrula savrula ilerliyordu. Geniş yollar yerini bir arabanın zor sığıdığı daracık yollara bırakmıştı. Artık her yanımız fabrikalarla dolmuştu. İnsan havayı adeta içine çekmek istemiyordu. Araba ani bir frenle sarsıldı, muavin: «Abla, işte Alibeyköy burası» dedi.

Köy meydanlarını andıran bir meydana indik. Bizi karşılayan dostumuzla birlikte yürümeye koyulduk. Eğri büğrü taşlarla döşenmiş bozuk yol giderek dikleşmeye başladı. Ve birden önümüze bir tepe çıkıverdi. Aslında şaşırarak bir şey yoktu. Çoğu emekçi mahalleleri gibi Alibeyköy de tepeler üzerine kurulmuştu. Bir patikadan tırmandık. Nerimanların evinin kapısını çaldığımızda soluk soğuyduk.

**NE KARNIM DOYUYOR,
NE SIRTIM BİR EI...
GÖRÜYOR, NE DE
YÜZÜM GÜLÜYOR**

Alibeyköylü Nerimanın evine son zamları, baskı yasalarını konuşmak, düşüncelerini öğrenmek için gelmiştik. Bunu söylediğimizde, odaya girdiğimiz zaman bizi sevgiyle kucaklayan, bağrına basan Fatma teyze lafı ağızımızdan alıverdi. Birden heyecanlanmıştı:

«Ben 57 yaşında bir kadını. Büyük kavga sırasında, Kars'ın kurtuluş günü dünyaya gelmişim. 10 tane çocuk büyüttüm, ne kara günlerde. Hani hiç dünyadan haberim yoktur. Okumamışım, bilmemişim, hakkımı aramamışım. Ne karnım doyup, ne yüzüm gülüyor. Ne de sırtım bir elbise görüyor. Fakirlikle dedik ki burası dardır, orada bir iş bulalım, bir yuva kuralım. Kalktık Kars'tan, geldik İstanbul daha berbat. Gene orda, bizim yoktur amma, o köy ağalarının otlayan mallarının hiç olmazsa arkasından tezeğini topluyorduk. Burada zalimler hiç onuda vermiyorlar. Köy köleliği buranın işçiliğinden iyiymiş.»

Teyze yorulmuş gibi eliyle bir işaret yaptı:

«Biraz da siz konuşun» de-

di. Hatice bize kendini tanıttı önce.

«Karslıyım. 22 yaşındayım. Evliyim, bir kızım var. Beyim Demir Döküm fabrikasında çalışır. Bu zamlar bizi yıktı geçirdi. Beyim 5 bin lira maaş alıyor. İyi bir geçim istiyoruz.»

Bunun nasıl gerçekleşeceğini sorduk kendisine.

«Bak bacım, birleşelim, hep bir olup hakkımızı arayalım. Sokağa mı dökülmeli bilmem ki...»

Elindeki şu boş tencere
Dolar mı kendi kendine
Eğer razı olursan sen
Kendi kötü kaderine
Boşa didinmek fayda vermez
Her geçen gün daha befer dünden
Kaldırmazsak başlarımızı
Sefaletimiz bitmez.

Şeker sözünü sürdürdü,
«Çok önceden dedim ki ben ka-
tılacağım bu kadınlara. Uyan-
mışlar, haklarını, hepimizin hak-
kını arıyorlar. Beyim bırakmadı.
Geçen gün de dedim ki kafala-
rımız paslanıyor, ben katılaca-
ğım. O zaman bir durdu, sonra
tabii git dedi. Bu hayat pahalı-
lığına, bu baskıya karşı, herkes
sokağa dökülsün, hakkını ara-
sın. Elele verelim, elbet bunun-
da hakkından geliriz. Herkes
birlikte uyursa, neme lazım der-
se, bu da başarılmaz.»

Söze hiç katılmayan bir tek
evsahibimiz kalmıştı:

«26 yaşındayım. Beyim Me-
tal kaplama fabrikasında çalı-
şıyor. Bir gecekondu yaptık, yık-
tılar. Bu ikincisi, bak daha ça-
tısı bile yok. Çoluk çocuğuma
doğru dürüst bakamıyorum. Bir
an evvel şu milletin birlik olup,
devrimi getirmesini istiyorum.
Bilmeyenlere bilenlerimiz anla-
tacak. Her tarafta, mahalleler-
de köylerde elbirliğiyle herkesi
bilinçlendirip uyandırmalı.»

Belli oluyor ki artık kimse
köşesinde oturup kaderine razı
olmaya niyetli değildi. Görmüş
geçirmiş, 57 yaşındaki Karşı
teyze, benim kadınlara söyleye-
cek bir çift sözüm var dedi ve
sözü şöyle bağladı:

«Onlarda uyanınsınlar, birle-
şelim, Kadınların başaramaya-
cağı hiç birsev yoktur.»

Teyze atıldı köşesinden. Bu
yaşına kadar çektikleri, hele şu
yaşlılık günlerinde sırtına binen
yeni zamların onu çok öfkelen-
dirdiği belliydi:

«Çocuğa bakıyor, sırtı çıp-
lak, karnına bakıyor, aç. Ne yap-
sın kadınlar? Çantaya el atıyor
boş, pazara bakıyor pahalı.
Eğer dedikleri gibi hepimiz kar-
deş isek, bize bu baskıyı, bu
yoksulluğu niye gösterirler?
Zam zamin üstüne bindi, kan
da kadınların üstüne bindi, bu
kadınlar kudurufta Demirel'in
yüzünü yırtacak...»

Eskiden azıcık bir yeri eşer-
dim, iki tane acı soğan diker-
dim. Bir parça ekmek bulur-
dum, çocuğumu onunla besler-
dim. Hükümet ona da zam in-
dirtti. Soğanı çıkardı 30 liraya,
ekmeği 8 liraya. Ben nasıl ye-
direyim çocuğuma? Ama öyle
uyanmışım ki, öyle kanım bozu-
lur ki, zam indirenin gideyim yü-
zünü gözünü hep yırtayım.»

Bu sırada 16 yaşlarındaki
küçük kızı sözünü kesti teyze-
nin:

«Ama anne öyle deme, tek
başına olmaz. Toplum olmak la-
zım. Sonra başına bir şey ge-
lir insanın.»

Teyze ona bir baktı, «Elbet-
te toplum olmak gerek. Ama
can alan birgün alır. Biz böyle
hergün ölüyoruz.»

DURMAKLA OLMAZ KAFALARIMIZ PASLANIYOR BEN DE HAKKINI ARAYAN KADINLARA KATILACAĞIM

Bir elinde defteri, kalemi, di-
ğerinde dergimiz, okuma yaz-
mayı sökmeye çalışan Şeker
bacı konuşmaya katıldı:

«10 senedir İstanbuldayız.
Beyim de Topkapı'da muşamba
fabrikasında işçilik yapar. 3 ço-
cuğumu ne sıkıntılar içinde bü-
yüttüm. Şimdi de doğru dürüst
valla ekmeğin parasını bile yet-
tirmiyorum. Pazara bir gidiyor-
sun, istediğini alamıyorsun. Ço-
cuğuna bir meyva alıp yedire-
miyorsun. Dün çocuk benimle
pazara indii, zeytin dedi alama-
dım. Yok... Bu işin çaresi elele
vermektir. Birleşip hak aramak-
tır, uyumayalım.»

Bu arada Teyze, bir türkü
uydurmuştu bile:

«Ver ele ele
Dön döne döne
Zammı indirenin başına
Gel vura vura»

22. ŞUBAT.1980
İzmir

TARİŞ

MEKTUBU

Sevgili Dostlar,

3?MC'nin başa geçmesiyle TARİŞ'te senelerdir tezgahlanan oyun tekrarlandı. Bizi işten atarak yerimize faşist militanları doldurmak istiyorlar. 22 Ocak'ta polis genel arama bahanesiyle TARİŞ'e zorla girdi. Baskında kadın-erkek ayırmadan hepimizi copladılar. Arkadaşlarımız tutuklandı. Bu olay üzerine başlayan direnişi İzmir halkı da destekledi. 25 Ocak'ta DİSK'in çağrısıyla 100 bin emekçi kardeşimiz iş bıraktı. Ertesi gün yürüyüşte onlarla kol kolaydık. DİSK'in çağrısıyla yeniden üretime başladık. Ancak işveren bu defa hepimizi işten attığını açıkladı. Tariş'i terketmedik...

8 Şubat'ta 100 bin emekçi 24 saatlik genel direniş şaptı. Dükkanlar kapandı. Otobüsler işlemedi. 10 Şubat'ta fabrikaya zorla girmek isteyen polis karşısında İzmir halkını, ailelerimizi buldu.

14 Şubat'ta Tariş askerlerin desteğinde zorla boşaltıldı. İzmirde iki günlük direniş başladı. 18-20 Şubat'ta iş yavaşlatarak direnişimizi sürdürdük.

Bu süre içinde iş, ekmek, onur mücadelemizi kırmak için çok oyun tezgahlandı. Her oyundan sonra işçi mahalleleri, evlerimiz başıldı. Kapılarımız kırıldı. Anamız, kardeşimiz, ailemiz hırpalandı. İşkenceler yapıldı. Ama biz yılmadık. Geri adım atmadık. Mücadelemizi kırdırmadık. Senelerdir süren, (Tariş'i faşistlerin kalesi haline getirme oyununu) bozduk.

Şimdi Tariş'e köpek ulularını sokmamaya, fabrikanın her bölümünden birlik dayanışma türkülerini yükseltmeye, işimizi, aşımızı, onurumuzu kurumaya çalışıyoruz.

Tariş'te direnişten sonra...
Fabrikadan başlar dik, onurla çıktık dışarı. Yalnız olmadığımızı, anladık. Gelecekte, isten atılma, faşist bir kurşuna hedef olma, aç kalma, aşapılanma korkusunun olmadığı günlere dönmeye çalıştık yumruklarımızı...

YÜREKLERİMİZ
UMUT DOLU!

"SİYASETLE HİÇ İLGİMİZ YOKTU AMA, POLİS GELİP DURUP DURURKEN KAPIMIZI KIRINCA, DÖVÜP, SÖYÜNCE İLGİSİZ KALAMADIM ARTIK. KOCAMLA DMUZ DMUZA VERDİK. AŞIMIZI KORUDUK...")

**Demirci'ye bağlı 18 köyde
yol için direniş yapıldı**

'kadınlar olmasaydı halimiz dumandı,

Demirci'ye bağlı Çataloluk, Hırkalı, Bozköy, Çöğüller, Çavullar, Dikilitaş, Ortacık, Karapınar, Bayramşah, Kazuköy, Kovancı, Bahçecik, Karaelmacık köylerinin başlıca geçim kaynağı halıcılıktır.

Ve bu köylerin halkı CHP iktidarı döneminde yapımına başlanan ve AP'nin Demirel yönetiminin başa geçmesiyle yapımı durdurulan Demirci-Salihli yolunun tamamlanması için 28 Ocak'tan 11 Şubata kadar direndiler. Ve sonunda yolun istedikleri güzergâhtan geçeceği-ne söz alarak direnişlerini sona erdirdiler.

**“ yol
bizim
hayat
damarımızdır, ”**

NEDEN DİRENDİLER?

Kendi ağızlarından dinleyelim; «Biz Demirci'nin halı tüccarına köle olmuşuz. 1700 Liraya mal ettiğimiz halıyı 1500'e alırlar. Gidip 10-15 bin liraya satarlar. Yol bizim için hayat damarı demek. Eski yolumuz çok bozuk. Onun için dışardan başka tüccar gelemiyor. Burdakiler de istedikleri fiyattan halımızı kapatıyorlar. CHP döneminde yol

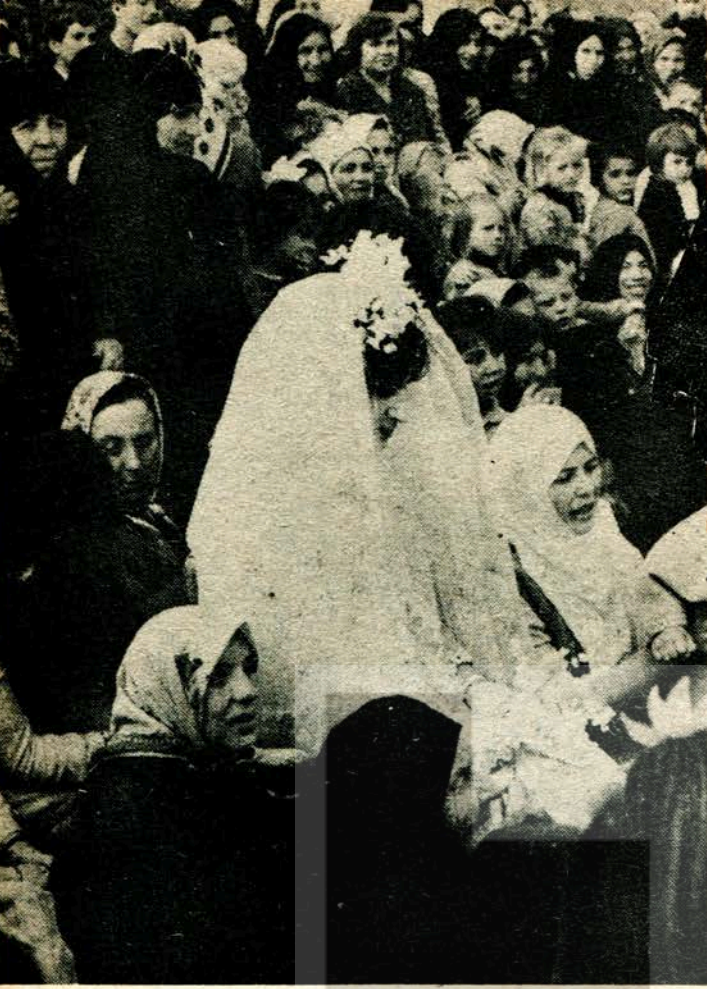
yapımına başlandı. Yol hemen bitsin diye topraklarımızı bedava kamulaştırdık. Ekinlerimizi söktük. Bu zamana kadar 20 milyon lira harcandı yol yapımına. Derken «3. MC» geldi. Tabii tüccarlar onun adamı. Yol yapılması işlerine gelmiyor. Güzergâhı değiştirdiler. Bizim yol kaldı. Bunun için direndik. Kazandık.»

«KADINLAR OLMASAYDI HALİMİZ DUMANDI»

Evet köyün erkekleri: «Bugüne kadar sessiz halı dokuyan, sofrada ayakta bekleyen kadınlarımız olmasaydı dağılırdık» diyorlar.

Yol yapımının durdurulmasına en büyük tepkiyi kadınlar gösterdiler. Sabahlara kadar direniş yerinde beklediler.. Hep ön safta, erkeklerle birlikte direndiler. Yolun tüccara değil halka yapılacağını haykırdılar. Ve 15 gün direnişin sonunda da başarıya ulaştılar.

« bizim oralarda bir kız bir manda fiyatına gider »

Bir eski gelenektir başlık... Ülkemizin köylerinde, eskilerden günümüze dek, sürüp gider. Bu geleneğe göre kız, bir mal gibi alınır ve satılır.

Kastamonu'nun Derebucak köyünden Mehmet Yaprak ile konuşuyoruz. Evlenirken 400 lira başlık

parası vermiş... Günümüzün fiyatlarını düşünüp «az değil mi» diye soruyoruz.

«Az değil» diyor. «Benim evlendiğim 1956 yılında, 400 liraya bir manda alınabiliyordu.»

«Yani senin hanımın bir manda kadar mı değeri var?»

Mehmet bıyığının altından gülüyor. «He ya abla, öyle gibi bir şey. Mesela bugün bir manda 100 bin lira eder. Onun için şimdi bizim köyde bir kız, 100 bin lira. Senin demen doğru.»

**OYSA ANALARIMIZ
BİR ÇİÇEK GİBİ AÇIP
ELLERİNDE
BOY ATTIĞIMIZ...
NAKIŞ NAKIŞ İŞLEYEN
TIRMIK TIRMIK KAZAN,
YARINLARI
KADINLARIMIZ**

«Peki bir manda verseler, karını geri verir misin?»

«Olur mu be abla?»

«Öyleyse karın bir mandadan daha değerli.»

«Elbette..»

«Peki nasıl oldu da karını bir manda parasına sattılar?»

**KADIN
GÜLÜŞÜYLE AYDINLATAN
VARLIĞI İLE ISITAN
KADIN!
ELLERİ İLE DÜNYANIN
YARINLARINI YAPAN**

«Yoksulluktan abla! Adet böyle diyorlar. Ama aslını sorarsan yoksulluktan.»

Kız babası kızını satarak bir manda parası alır ve kalkınır. Kız alan taraf da böylelikle tarlasında boğaz tokluğuna çalışacak bir ırgat kazanmış olur. Böylece yoksul kır emekçileri, bir süre daha toprağında barınabilir. Özcesi «başlık» köydeki düzeni sürdürebilmek için bir son çare gibidir. Ağalık, kölelik düzeninin bir kalıntısı olan bu geleneğin hâlâ sürüp gitmesi bundandır.

Bundandır
ama,
kolay da
değil.
Ceremesi
var,
bu

**BAŞLIK
KAN VERMEKTİR TOPRAĞA
KAPANMASIN DİYEDİR
O ŞEVKATLİ
ANA KUCAĞI**

geleneği sürdürmenin: Kızı alan erkek, gırtlığına kadar borca girmiştir. Bu borcu ödemek gerekir. Kentlerin yoluna düşülür. Köyden kente göçlerin nedenlerinden biridir bu.

Yine Kastamonu yöresinden Zekeriya Tüfek anlatıyor:

«Karım Zehra ile birbirimizi sevdik. 1959 yılı idi. Zehra'yı alabilmek için, anası ile 1000 liraya anlaşmıştık. Verdim. Babası karşı çıkınca 500 lira daha verdim. Daha sonra İstanbul'daki ablası karşı çıktı. Bir 500 daha verdim.»

«Nasıl buldun bu parayı?»

«Sağdan soldan borç aldım.»

«Sonra nasıl ödedin borçları?»

«İşte ödemek için kalktık, İstanbul'a göç ettik. Kapıcı olduk.»

Zekeriya'nın karısı Zehra'ya başlık konusunda ne düşündüğünü sorduk. Şöyle cevapladı :

«Başlık parası hiç iyi bir şey değildir. Kız almak için erkek, öküzünü, tarlasını satıyor. Sonra borç ödemek için büyük kentlere geliyorlar. Çoğu iş bulamıyor. Bu yüzden bir ev de kiralayamıyorlar. Aileler dağılıyor. Ya kadın, ya erkek başka eş buluyor. Çocuklar ortada kalıyor. Böyleleri çok.»

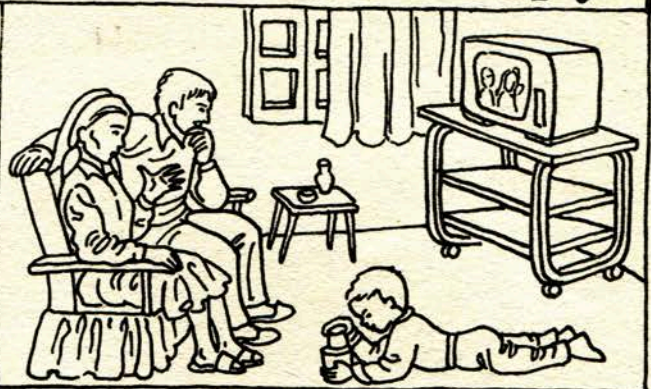
«Televizyonda başlık vermenin, almanın yanlışlığını anlatan programlar yapıldı. 'Başlık kalkmalı' diyor. Sen ne düşünüyorsun; Başlık' kalkmalı değil mi?»

«Kalksın demekle kalkmaz. Başlık almanın vermenin nedeni yoksulluktur. İşsizliğe, açlığa, yoksulluğa çare bulsunlar, kimse başlık almaz da vermez de!»

**KADIN UNUTUR
KADINLIĞINI
İNSAN HAKLARINI
ERKEK UNUTUR
SEVGİLERİNİ
KURUR - UMUT ÇİÇEKLERİ
TARLALARDA
YEL ESEN - SEL GÖTÜREN
DAĞ YOLLARINDA**

İSTENMEYEN GEBELİKTE KURTULMA ÜRÜNÜ ÜLKEMİZDE HER GÜN 60 KADIN ÖLÜYOR!

"Çocuğun günde 1 kg. süte, 200 gr. ete, haftada bir karaciğer, yumurta, tereyağ, ayrıca sebze püresi, meyva suyu alması....."

- Bunların zamlardan haberi yok galiba...
- Biz bir çocuğa bunları yediremiyoruz. İki çocukla ne yaparız?

YARIN İŞTEN İZİN ALIP HASTANESİNE GİDECEĞİM. HASTANESİNDE ALDIRABİLİRSEM İYİ, UCUZA HALLEDEBİLİRİZ. OLMAZSA BAŞKA ÇARELER ARAYACAĞIZ.

DOĞUM KONTROLÜ KONUSUNDA YERERİ KADAR BİLGİ SAHİBİ OLMAYAN

KADIN İÇİN SON ÇARE KÜRTAJ. KÜRTAJIN TAM TEŞEKKÜLLÜ HASTAHANELERDE ÜCRETSİZ OLARAK YAPILMASI GEREKİR. BUKONUDA MECLİSE ÖNERGELER VERİLDİ.

ANCAK BU ÖNERGELER BİZZAT BAŞBAKAN SÜLEYMAN DEMİREL TARAFINDAN REDDEDİLDİ...

- İzin alabildin mi?
- Aldım gittim. Ama hastanede yasakmış...

- Ne yapacağız şimdi?
- Kapıyı kapar mısın?

- Elindeki meyveyi çiçek gibi tutuyorsun.
- Çocuk nezamandır meyva

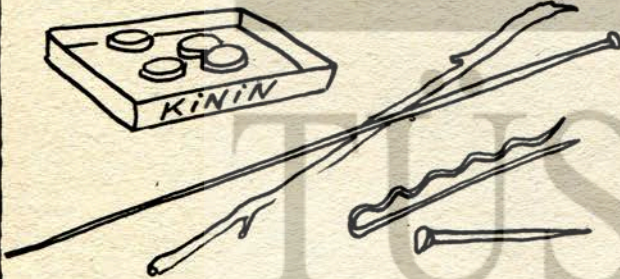
① UCUZ OLSUN DİYE EHLİYETSİZ BİR DOKTORA GİDİP MASADA KALMAK!

Yiyemedi. Herşey çok pahalı... KÜRTAJ da öğle. Tam 7000 Lira. Düşündüm. Bizim için 4 seçenek var:..

② ÇOK PARA VERİP YİNE DE ÖLÜMÜ GÖZE ALMAK...

③ SAĞLIKSIZ YOLLARLA, EVDE, KOMŞU TAVSİYESİYLE ÇOCUK DÜŞÜRMEYE ÇALIŞMAK BU YOLLARLA HERGÜN 60 KADIN HAYATINI KAYBEDİYOR!

④ ÇOCUK DOĞURMAK. İSTEN AYRILMAK BU HAYAT KOŞULLARINDA İKİ ÇOCUKLA AÇ KALMAK...

KÜRTAJ DEVLET HASTANELERİNDE ÜCRETSİZ OLARAK YAPILMALI!

HAYDI DAYANIŞMAYA!

**Yurdun dört bir yanından yükseliyor
bu çağrı:**

- İsten çıkartılan işçinin
- Kuyulup sürülen memurun
- Açığa alınan binlerce öğretmenin
- İnsanca yaşama hakkı için savaşan,
göz altına alınan,
tüm yurtseverlerin, ilericilerin
- İş güvenliği, can güvenliği için,
patronların dayattığı açlığa karşı
greve çıkan işçilerin,
- Faşist cetelerce, sağır
kursunlarca katledilen,
yaralanan
her yurttaşın ve
ailelerinin yanında
OLMALIYIZ!

Elimizin emeği,
yüreğimizin sıcaklığı ile
onların yanında
olacağız!

Kocamızın, çocuğumuzun
yanında olduğumuz gibi...

VE ANLATACAĞIZ DOSTA,
DÜŞMANA:

Onların, hepimizin haklı davasını...

Biz cefakâş analar, bacılar
deneyliyiz, hünerliyiz
bu konuda:

- Biz 8 ay boyunca MESS'e karşı
direnen metal işçisini yalnız ko-
madık,
 - Kahramanmaraş katliamını protesto
ettiler diye açığa alınan binlerce
öğretmeni yalnız komadık,
 - Fevzi'lerin, Nevzat'ların,
Talip'lerin, Kenan'ların
daha nicelelerinin ana-
larını, eşlerini yalnız
komadık.
- Bundan böyle de:
azalmayıp,
çoğalacağız!

Hep beraber
yürüyeceğiz,
yarınlara..!

HAYDI DAYANIŞMAYA!

Diyelim ki hapisteyiz
yaşımız da elliye yakın,
daha da on sekiz sene olsun açılmasına demir kapının,
yine de dışarıyla beraber yaşayacağız,
insanları, hayvanları, kavgası ve rüzgarıyla
yani, duvarın arkasındaki dışarıyla.
Yani, nasıl ve nerede olursak olalım,
hiç ölmeyecekmiş gibi yaşanacak...
N. HİKMET

DEMOKRASİ SAVAŞIMINDA TUTUKLANAN, HAPİSLERE DÜŞEN KADIN ARKADAŞLARIMIZ,

Türkiyemizde bugün işbirlikçiler, gericiler, faşistler halkımızın sırtına ağır baskılarla gelen ağır sömürüler yüklediler. Bu yüklerin kalkmasını önlemek için de emperyalizmin boyunduruğunu daha da artırdılar. Şimdi de demokrasiyi hepten yok etmek istiyorlar, demokrasi savaşımını boğmak istiyorlar. Bu amaçlarına varmak için her yolu deniyorlar. Yüzlerce ilerici-yurtsever sudan gerekçelerle, ya işyerinden, ya evinden, ya da buldukları yerden alınıp götürülüyorlar, tutuklanıyorlar. Ağır işkencelere sokuluyorlar. Yüzlerce, binlerce kişi analarından, babalarından, eşlerinden, çocuklarından ayrı konuyor.

Bu tutuklular içinde, ailesinden koparılan, hamileler de dahil, çoğu işkencelere uğruyor. Çocuklarını hapiste doğuran, ama bakımsızlıktan yine hapiste yitiren, kötü koşullarda yaşamak zorunda bırakılan

kaainlarımızın sayısı az değil.

Tutuklu kadın arkadaşlarımız, işte bu nedenle ilerici kadın hareketine sahip çıkan, demokrasi hareketine omuz veren «Kadınların Sesi» Dergisi olarak bu yıl ağır koşullarda karşıladığımız 8 Mart Dünya kadınlarının savaşım günü dolayısıyla sizlerle dayanışma kampanyası açtık.

Bu kampanya ile amacımız tutuklu olmanızdan doğan sorunlarınıza kulak vermek, bu sorunların çözümünde sizin eliniz olmaktadır. Sorunlarınızı Türkiye ve dünya kamuoyuna duyurmaktır.

Size, ailenize, varsa çocuğunuza ulaşmak ilaç, giyecek, kitap, dergi, gazete gibi maddi ihtiyaçları gidermektir.

Hukuksal sorunlarınızın çözümünde yardımcı olmaktadır.

Size yazmak isteyen arkadaşlara kolaylıklar sağlamaktır.

Kampanyamıza sahip çıkarak destek olacağınızı, en kısa zamanda tüm sorunlarınızı içeren mektuplarınızı ad ve adresinizi bize göndereceğinize inanıyoruz.

YÜREKLERİ YANIK ANALARIN, EŞLERİN ÇAĞRISI

İstanbul Tabip Odasında 25 Şubat'ta kocası evladı, kardeşi, babası faşist katillerce öldürülen, yaralanan, sakat bırakılan, ölüm listelerine alınan, kırılan, sürülen, tutuklanan kadınlar ortak bir basın toplantısı yaptılar. Aralarında 1979 yılında öldürülen Prof. Cavit Tütengil'in eşi Şükriye Tütengil'in, Öğretmen Talip Öztürk'ün eşi Işık Öztürk ve kızının, Fevzi Kuruçay'ın anası Güllizar Kuruçay'ın Sinan Hepşen'in anası Zehra Hepşen'in, Barış Yıldırımın kardeşi Fatma Yıldırım'ın ve 1969 yılında Kanlı Pazar'da öldürülen işçi Ali Aytaç'ın eşi Elif Aytaç'ın da bulunduğu acılı kadınlar, yürekleri aynı acılarla yanan tüm emekçi analara, tüm emekçi halka seslenerek, evlatlarımıza gerçekten bağımsız, bağlantısız, demokratik, yaşanması bir Türkiye bırakabilmek için elele vermeye çağırışlardır.

ilerici
kadın
hareketinden
haberler

ANA GİBİ YAR OLMAZ

anaların ahını alan kurtulamaz!

Tariş'te işçi kadınlar fabrikadan elleri başlarının üstünde çıkarıldılar.

«İçlerinde çocuklu kadınların da bulunduğu işçiler direnişte.»

«Kadınıyla çocuğuyla halk geçit vermiyor.»

«Yüzlerce kadın gözaltında.»

Ve bir fotoğraf : Kucağında çocuğuyla yere yatırılmış Tariş işçisi yiğit ana. Çevresinde, çocuğunun lokmasından kesilen vergilerle alınmış silahlar

Bir fotoğraf daha. Esir alınmış düşman askerleri gibi kolları başında götürülen Tarişli kadınlar. İçlerinde kimisi çocuklu. Ama hepsi onurlu ve kararlı. Direnişteki oğlunu, eşini, kardeşini korumak için anaç tavuk gibi çırpınan Çiğli'li, Gülte-

pe'li analar, bacılar.

Cevizli'de, Cibali'de, ekmekleri, can güvenlikleri için her türlü zorbalığa göğüs geren yiğit tütün işçisi kadınlar.

Zorlu grevlere hazırlanan 10 binlerce tekstil işçisi, metal işçisi kadın ve işçi eşleri. Daha niceleri.

Emekçi kadınlar, başını kaldırmış, kolları sıvamış, iş, ekmek, toprak, can güvenliği ve özgürlük için erkekleriyle omuz omuza savaşım veriyor.

Savaşıkça bilinçleniyor, bileniyor kadınlarımız.

«Kadınlar okulun önüne yı gılmış!»

«Karakolun önü kadın dolu.»

«Pazarda kadınlar tencerelelerini sallayarak Demirel'den hesap sormuş.»

Bunlar son haftalarda Türkiye'nin her yöresinde çok sık duyulan sözcükler oldu.

Parababalarını şaşkınlığa düşüren, yüreklerindeki korkuyu körükleyen en önemli nedenlerden birisi kadın eylemlerindeki hızlı yükseliş oluyor.

Haksız değiller korkmakta. Analar evlatlarının canına, lokmasına göz dikenlere boyun eğmiyor. Direniyor, tuttuğunu koparıyor.

Antakya'da analar, yeni bir Maraş soykırımını yaratmak için saldıran faşistlere karşı gece gündüz demeden nöbet tutuyor.

İstanbul'da, İzmit'te analar, evlatlarının öğretmenlerine sahip çıkıyor. Dayanışma örgütüyor, imza topluyor. Valiye çıkıyor. Antakya'da 500 kadın bir olup, kenetlendiler okulun çevresinde. Bırakmadılar öğretmenlerine işkence edilsin. Karakola gittiler.

İskenderun'da, Samandağ'da 100'lerce kadın, demokrasi mitinginde ön saflarda yürüyor.

Beşikdüzü'nde, yüzlerce kadın, hem faşist saldırıya uğrayan, hem de gerekçesiz gözaltına alınan gençleri karakolda yalnız bırakmıyor. Savcılığa kadar, oradan faşistlerin terör estirdiği Vakfıkebir'e kadar birlikte gidiyor.

Oğulları serbest bırakılınca, onları haksız yere gözaltına alan komiser görevden alınmaya kadar direniyor.

Ankara'lı, Diyarbakır'lı anaların, Lice'li anaların, Salihli'li anaların kahramanlığı saymakla biter mi?

Boşuna dememişler, ana gibi yar olmaz. Analar bir kere davrandı mı önlerinde duran olmaz.

Analar, bacılar direniyor Kurtuluşun, örgütlü yığınsal eylemlerden geçtiğini artık çok iyi anlıyorlar. Anlamakla kalmıyor. yığınların gücünü görmeyenlere, inananlara gösteriyorlar.

Parababaları analardan korkuyor. Korktukça saldırıyor. Hergün daha çok ananın ahını alıyor, her gün daha çok anayı savaşıma çekiyor.

Parababaları, anaların ahını ala ala, ellerini ana kanına bulaya bulaya kaçınılmaz sonlarına doğru ilerliyor. Tıpkı Şahlar, Somoza'lar gibi.

Tutukluların eşleri: bizi yıldırıamazlar!

19 Ocak'ta Çaycuma'da sürgünleri, kıyımları, baskı yasalarını protesto mitingi yapıldı. Miting öncesi tertip komitesinde bulunan Selüloz iş şube başkanı ve sekreteri sudan bahanelerle tutuklandı. Miting yeniden oluşturulan bir tertip komitesi tarafından yapıldı. Bu defa da miting sonrasında yeni tertip komitesi tutuklandı.

İlerici kadınlar ve tutukluların eşleri birlikte hapisaneye ziyarete gittiler. Ve tutuklularla dayanışmalarını belirttiler.

Ziyaretten sonra Kadınların Sesi muhabiri tutuklulardan Mustafa Bostancı'nın evinde diğer tutukluların eşleriyle görüştü:

«BİZLER OKUL YÜZÜ GÖRMEDİK AMA KOCALARIMIZIN SONUNA KADAR HAKLI OLDUKLARINI BİLİYORUZ.» Tutukluların eşleri ve çocukları böyle söylüyorlar: «Bizi sindirmek ve yıldırma isteyenlere korkmadığımızı göstereceğiz. Çünkü bizler emeğin ne demek olduğunu biliyoruz. Kocalarımızı dışarı çıktıktan sonra da geri kalmamaları için yüreklendireceğiz. Biz haklıyız. Ses çıkarmazsak zorla beslediğimiz çocuklarımızı hiç besleyemeyeceğiz. Haklı olankazanır. Çocuklarımız bizim çektiğimizi çekmeyecekler. Buna inanıyoruz. Bizi yıldırıamayacaklar.»

● ÇANAKKALE'DE «YOKLUĞA, PAHALILIĞA VE FAŞİZME HAYIR» MİTİNGİ YAPILDI

İlerici kadınların boş filelerle yığınsal olarak katıldıkları Miting CHP Merkez İlçe Örgütü, TIP ve Birlik Dayanışma tarafından düzenlendi. Mitinge, CHP Merkez İlçe, YSE-İŞ, Genel-İŞ, Tek Gıda-İŞ, İlerici Kadınlar, İlerici Gençler, TIP, Genç-Öncü, Tüm-Der, Haber-Der, TÖB-DER, Tüm Teknik Elemanlar katıldılar.

● Burası Güzeltepe... Ama güzelliği küçük dereden yada yeşilliğinden değil...

Burası Güzeltepe, Çengelköy'ün Güzeltepe'si. Güzelliği küçük deresinden ya da yeşilliğinden değil, halkının yiğitliğinden. Hele hele yiğit kadınlarından. Tırmanan faşizmin kirli tırnaklarının köylerine uzanmaması için direniyorlar.

Bölgede çocuklar bakımsız. Sağlıksız. Kadınlar çocuklarının sağlık gereksinimini karşılayamamaktan, aşılarının yapılmamasından dertli. Ocak ayı içinde ilerici kadınların girişimiyle mahalleye bir sağlık ekibi getirildi

Sağlık ekibi geldiğinde kos-koca salon çoktan dolmuş, içeri giremeyenler de dışarda birikmişti. Gelenler kayıt edilmeğe başlanmış, 500 kadar kişinin kaydı yapılabilmiş, 200 kişinin ise yapılamamıştı. Herkes memnun, sırasının gelmesini bekliyor, arada bir sıraya uymayanlara karşı sesler yükseliyordu.

Bir ara sesler yükselip de dışarıya bakılınca çevrenin jandarma ile dolduğu görüldü. Muayene yapılan yerin kapısı hızla açıldı ve içeri jandarmayla birlikte muhtar girdi. Jandarma, **Muhtar'ın ihbarı** üzerine geldiklerini söyledi. İhbar şöyleydi: **«Okul basıldı. Halktan zorla para topluyorlar»**. Muhtar sağlık ekibinin karakola götürülmesi için başı yapıyor, halk muayene olmak için bekliyordu. **«Sizi buraya kim çağırdı?»** diye sorulduğunda cevabı halk veriyordu: **«Biz çağırdık.»**

Jandarma sağlık ekibini arabaya doldurup götürmeye başlayınca halkın duraklaması çok kısa sürdü ve hep birlikte yürüyerek arabanın ardından gitmeye başladılar. Karakol'da bahçeden içeri kimseyi sokmadılar. Sağlık ekibine yiyecek almak için para toplandı. Kadınlar bağırıyorlardı: **«Doktorlarımızı isteriz», «Onları salmazsanız bu köyün 2000 seçmeni hep birlikte geliriz buraya.»** Kimse karakolun önünden ayrılmıyor, hep birlikte bekliyorlardı. Saat 20.00'ye doğru bıraktılar sağlık ekibini.

Şimdi Güzeltepe kadınları ve halkı yine sağlık ekibini istiyorlar ve **«Birlikteliğimiz daha da güçlendi»** diyorlar. Şimdi kendilerine yeni bir muhtar adayı seçmek üzereler.

Güzeltepe'li İlerici Kadınlar

İskenderunlu analar can güvenliği istediler

İskenderun'da kadınlar can güvenliği istemiyle topluca Kaymakamlığa yürüdüler. Ancak mesai saatinin sonuna kadar bekledikleri halde **«Kaymakam yok»** denilerek görüşmeleri engellendi.

● İLERİCİ KADINLAR EMEKÇİ MAHALLELERİNE SAĞLIK HİZMETİ GÖTÜRÜYÖRLER

İzmir Karşıyaka'da Şemikler'e bir doktor götürerek 65 çocuğun muayenesini yaptıran ilerici kadınlar, kötü çevre koşulları ve beslenme yetersizliğinden hasta olan çocuklara ilaç aldılar ve bedava süt dağıttılar.

İstanbul Ortaköy'de Halk Tüketim Kooperatifinin öncülüğünde bir emekçi mahallesi olan Cavit Ağa'ya götürülen doktorlar ücretsiz muayene yaptılar.

Diş doktoru ve hemşireler çevre halka sağlık ve beslenme konularında bilgi verdiler.

● TÜTÜNÇİFTLİK'TE 9 HAFTADIR BEDAVA SÜT DAĞITIMI SÜRÜYOR

Bu başarıyı kendi ağızlarından dinleyelim:

«Dergimizin açtığı «Süt Kampanyası» için bölgemizde 300 imza toplayıp, pazârda ve mahallelerde 3000'den fazla bildiri dağıttık. Daha sonra çocuklarımızı da yanımıza alarak Yarımca Belediye Başkanı'na gittik. Bir demet de kırmızı karanfil götürdük kendisine. Kampanyamızı anlattık ...Çok olumlu karşıladı ve her ay on bin lira karşılığında süt vermeyi vaad etti... Biz 5 mahalledeki 6 yaşından küçük çocukları olan, emzikli ve hamile aileler içinden 110 aile seçtik... Dağıtım 9 haftadır sürüyor. Bunu duyan çevre halkı gelip süt istiyor. Listemiz gittikçe kabarıyor... Biz tüm ihtiyacı Belediyenin dar imkanlarının karşılayamayacağını bunu devletin yapması gerektiğini biliyoruz. Anlatıyoruz. Dağıtılan süt miktarını artırmak için Vilayet'e gitmeyi de düşünüyoruz... Bu kazanımımızın tüm dostlarımız tarafından duyulmasını istiyoruz.

Tütüncüftlikli ilerici kadınlar

● Tütüncüftlikli arkadaşlarımız Kadınlardan Sesi Dergisinin satış sırasında da bir çok engellerle karşılaştıklarını ancak kararlı çalışmalarıyla 2 ay önce 50 adet satılan derginin bugün 150 adet satıldığını yazıyorlar.

● KADINLAR ZAMLARI VE BASKI YASALARINI PROTESTO EDİYORLAR

Vurdun dört bir yanında olduğu gibi İstanbul'un da çeşitli bölgelerinde kadınlar pazar yerlerinde, çarşılarda hayat pahalılığını protesto ediyorlar. Beşiktaş, Kartal Maltepe ve Mahmutpaşa pazarlarında açlık paketinin hayatı yaşanmaz hale getirdiğini söyleyen kadınlara pazar esnafı da katıldı. Ayrıca Bakırköy Tanzim Satış ve Kadıköy Migros'ta da bazı kadınların aldıkları malların parasını ödemeyerek sepetlerini bıraktıkları görüldü.

İmzaladıkları borç senetlerini Demirel'e göndereceklerini söyleyen kadınlardan bir grup.

"Vaatler gerçekleşince ödenmek üzere" Demirel'den borç istediler

Sayıları bini bulan Ankaralı kadınlar geçim sıkıntısına düştüklerini belirterek "Demirel'in vaatleri gerçekleşir ve elimize geçen para artarsa borcumuzu hemen ödeyeceğiz" dediler.

● Ankaralı kadınların borç senedi karşılığı Demirel'den istedikleri paranın toplamı 33 milyon lirayı buluyor.

● TARIŞ İŞÇİLERİNE YARDIM KAMPANYASI AÇILDI

İzmir Karşıyaka'da ilerici kadınlar TARIŞ işçilerine ve ailelerine yardım için açtıkları kampanyanın ilk gününde 5500 lira para ve on cuval yiyecek topladılar. Doğançay Köylüleri kampanyaya katılanların başında yer aldılar. Toplanan malzeme Çimentepe ve Yaka Mahalle sinde dağıtıldı.

2 AVUÇLA PARA AKITIYORUZ

Çocuğunuz ciklet çiğniyor mu?

«Bu çocukla ne yapacağımı bilemiyorum. Bir ciklet hastalığı başladı. Yemek yemiyor. Ciklet çiğniyor. Bu televizyon yerin dibine batsın. Cin gibi, şeytan gibi, yok karikatürlü, yok balonlu derken çocuklarımızı alıştırdı bu pis şeylere.»

Bir anne bize gönderdiği mektupta bunları yazıyor. Daha çok yazmasına da gerek yok zaten. Şöyle bir çevrenize bakın.

Vitrinlerde dolaştırın gözlerinizi. Seyyar tezgahlarda, okul kantinlerinde, gazetelerde, TV reklamlarında neler görüyorsunuz?

Rengarenk ambalajlar, insanın başını döndürecek kadar çok bisküi, çikolata taklitleri, şeker, ciklet, çeşit çeşit meşrubat, oyuncaklı bir sürü yiyecek maddeleri.

Ve dönün çocuğunuza bakın. Onun da elinde, yüreğinde hep o cicili bicili maddeler...

Anasının eteğine asılıp, kendini yerlere atarak, ağlayan ve belki de ciklet isteyen şu çocuk aç aslında. Ayşenin açlığını sömürüyorlar.

Ayşenin süte, ete, peynire ihtiyacı var. Alinin karnını ancak bunlar doyurur. Ahmet'in beynini ancak bunlar geliştirir. Ama onlar ciklet çiğnemek istiyor...

ONUN AÇLIĞINI SÖMÜRÜYÖRLER

Anne çaresiz. Belki o gün eve bir ekmek az alacak. Ama canından çok sevdiği çocuğunu susturmak için, istediği parlak ambalajlı pahalı bisküiden alıyor.

Cocuk da çaresiz. Sütün da-

ha yararlı olduğunun bilincinde bile değil daha. Belki bir gün önce harçlığını yatırıp bir tane «çokobilmemne» almıştır. Ve tadı damağında kalmıştır. Belki de zengin komşu çocuğun elinde görmüştür. Canı çekmiştir. Alamamıştır.

Bu çocuk aç. Ayşenin açlığını sömürüyorlar. Alinin susuzluğunu gazozla, cocacolaıyla gideriyorlar. Oysa onlar süte muhtaç.

Kapitalizm bizim, çocuklarımızın açlığını sömürüyor. Dur çürak bilmeyen, her gün biraz daha artan açlığımızı...

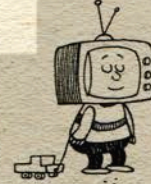
Yeni tüketim alışkanlıkları yaratıyor daha kârlı olduğundan ciklet üreten, bisküi üreten onları rengarenk ambalajlayan fabrikalar kuruyor. Sürüyor piyosaya. Bunları tükettirmek için her olanak elinde. Tekellerin emrinde TV, basın, dergiler, reklamlar...

Parababalarının, insanların daha çok et yemeleri, ucuza süt içebilmeleri, her gün bir yumurta yemeleri için ne yapabilirim diye düşündüğü yok. Çünkü bu işlerde kâr yok. Kâr yeni tüketim alışkanlıkları yaratmakta.

Odun yok, kömür yok, petrol yok, insanların başlarını sokacak evleri yok, ayaklarında ayakkabı, sırtlarında palto yok. İnsanlar üşüyor. İnsanlar hasta. İlaç yok. Hastanelerde doktor yok. İnsanlar işsiz. Parababaları bu insanlara sosyal konut nasıl yaparım, hastaneleri en ücra köşelere kadar nasıl

götürürüm, ucuz, yararlı ilaç nasıl üretirim, herkese bir ayakkabı, bir palto nasıl veririm diye düşünmüyor. Onun derdi para. Hanlar yapıyor, lüks konutlar yapıyor, oteller yapıyor, elektrikli ısıtıcılar üretiyor, lüks giyecek maddeleri dükkanlardan dolup taşıyor. Onların dertleri para.

Evet parababaları, tekeller bizim açlığımızı, yoksulluğumuzu sömürüyor. Bizi açlığımızı bir pazar olarak kullanıyor.

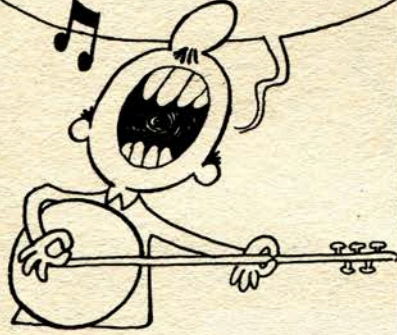
Ve biz açlığı, yoksulluğu sömürülenler «açız», «üşüyoruz», ev istiyoruz, «tekellerin egemenliğine son», «çocuklarımızı bedava süt», «halkın ihtiyaçlarına göre üretim» dediğimizde «Vay bunlar bozguncu, bunlar vatan haini, bunlar ülkeyi bölmek istiyorlar, bunlar düzeni yıkmak istiyorlar» diye saldırıyorlar üstümüze. Gerçeği gören gözler kapatılıyor, duyan kulaklar sağır ediliyor, söyleyen diller koparılıyor. Ama artık gören gözler, duyan kulaklar, söyleyen diller o kadar çok ki...

BU YAZIYI BİRLİKTE SÜRDÜRELİM

Geçen sayıdan devam ettiriyoruz bu diziyi yine sizin mektuplarınıza dayanarak sürdürüyoruz. Bize içinde yaşadığımız toplumun çürümüşlüğü, ailemize, çocuğumuza, insanlarımızın yaptığı zararları anlatın. Çevrenizde gördüklerinizi yaşadıklarınızı yazın. Yazın ki sesimizi duyurabilelim.

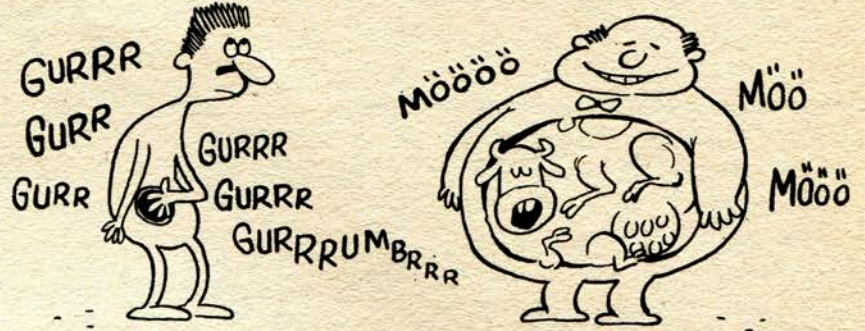
En kısa zamanda mektuplarınızı bekliyoruz.

ZEYTİNYAĞLI YİYEMEM AMAAANN..

ŞARKININ DEVAMI :
ET YİYEMEM AMAN ...
SÜT İÇEMEM AMAN ...
YUMURTA YİYEMEM AMAN
MEYVA YİYEMEM AMAN
SUCUK , PASTIRMA , REÇEL,
TEREYAĞI, PEYNİR, BÖREK
ÇÖREK DE YİYEMEM AMAN.

BİR VAKİTLER BESLENME DEDIĞİMİZ ŞEYİN ADI
ŞİMDİ **KARIN DOYURMA** OLDU ... MEMLEKET
ÇEŞİTLİ TABAKALARIN MİDELERİNDEN GELEN NAĞME-
LERLE KONSER SALONUNA DÖNDÜ ...

BAKKAL AMCA . BİR
ŞİŞE ZİKKİM İLE BİR
ZİFTİN PEKİ VERSENE

BERİ YANDA YOKSULLUĞUMUZ
VE DOYUMSUZLUĞUMUZ
BURJUVA BASINI
SİNEMASI , TV'Sİ
TARAFINDAN ...

...ÖZENDİRME YOLUYLA
USTACA PARAYA ÇEVİRİLİYOR.
İÇECEK AYRANIMIZ YOKKEN
AMERİKAN ÇİKLETİ ÇİĞNEMEK
AMERİKAN MEŞRUBATI İÇMEK
İÇİN YARIŞ EDİYORUZ...

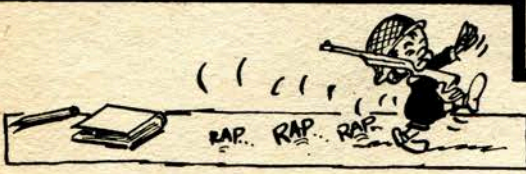
CİN GİBİLER
İN-CİN ÇİĞNERMİŞ
AMA BİZ CİN DEĞİL
İNSANIZ ... ÖNCE
ET-SÜT-YUMURTA
MEYVA-SEBZE-YAĞ
İSTİYORUZ .

HECDET
SEN

TRT Haberlerinde, ilkokul çocuklarına, askeri marşlarla yürüyüş yaptırılacağı, gençlere gerçek silahlarla eğitim yaptırılacağı ilan edildi.

**ANALAR
DİKKAT!**

AĞAÇ YAŞ İKEN EĞİLİR

NATO'ya ABD'ye kölelik anlaşmalarıyla bağlı, ABD üsleriyle dolu bir ülkede, marş söyleterek, kaz adımı yürüterek çocuklara yurtseverlik aşılanabilir mi?

Hayır. Olsa, olsa faşizme uygun kafalar hazırlanır.

İlkokul çocuklarını bile askeri eğitimden geçiren faşist Hitler, 10 milyon Alman gencinin kanına girdi. Ama Almanya'yı yenilgiden ve bölünmekten kurtaramadı.

Emperyalizm ve işbirlikçi parababaları akıllarınca bir taşla iki kuş vurmak istiyor. İstiyorlar ki halkımız ilkokullara bile «askeri eğitim» konulduğuna göre savaş çıkıyor korkusuna kapılsın, «Fantom değil kreş», «Tank değil iş» diyen anaların, yoksul, işsiz halkımızın sesi kısılsın.

İstiyorlar ki; zamlara ve zulme karşı direnen halkımızın dik kati dağılsın.

Peki çocuklarımızdan ne istiyorlar?

Biliyorlar, ağaç yaş iken eğilir.

Biliyorlar ki askeri marşlarla, uygun adım yürüyerek, diğer halkları düşman belleyerek büyüyen çocukları, yarın emperyalizmin, parababalarının çıkarına savaşlara sürmek daha kolay olacak.

Analar dikkat!.. Parababaları, çocuklarımızın geleceğini şimdiden tehlikeye atıyor.

Çocuklarımızın, halkımızın, insanlığın çıkarı, silahlardan arınmış, barış içinde bir dünyadır. Böyle bir dünyanın kurulması herşeyden önce çocuklarımızın gerçek barışseverler olarak yetişmesine bağlıdır. Ağaç yaş iken eğilir. Uyanık olalım.

Kadınlar, analar olarak, çocuklarımıza savaş ve askerlik eğitimi değil, sanat, kültür, spor eğitimi isteyelim.

— Askeri marşlar değil, barış şarkıları öğretilsin isteyelim,

— Ders aracı olarak silah değil, laboratuvar, işlik isteyelim,

— Unutmayalım, ancak böylesi barışçı bir eğitimle yetişen kuşaklar ulusal bağımsızlığımıza, barışa sahip çıkabilir, toplumsal gelişmemize hız katabilirler.

Ders: Milli Güvenlik

**BULUN
ARMAĞAN
KAZANIN**

ÇOCUKLAR SIZE BİR MÜJDEMİZ VAR!

Nisan ayından itibaren «Kadınların Sesi» sizin için sürekli bir çocuk eki çıkartıyor.

BU ÇOCUK GAZETESİNİN ADINI SİZ BULUN

En güzel ismi bulup gönderene bir armağanımız var. Bize bulduğunuz ismi, adresinizi ve bir resminizi en geç 20 Mart tarihinde elimizde olmak üzere göndermeyi unutmayın!..

bulmaca

Çocuklar, Mehmet hayvan dostlarını kaybetmiş. Ona yardımcı olurmusunuz? Bu resmin içinde kedi, kuş, tavşan, köpek, kaplumbağa, kurbağa, fare, kertenkele ve karayılanı bulun, işaretleyin.

Öğretmenin suçu

24 Aralık günü öğretmenler bir gün derslere girmediler. Ardından valilikler, kendilerine verilen yetkilere dayanarak öğretmenleri suçlu ilan etti. Coğunu açığa aldı.

İşten atılmanın, işsizliğin ne olduğunu iyi bilen İzmit'li kadınlar da, açlığa mahkûm edilen öğretmenlerle dayanışmaya tüm güçleri ile katıldılar. Örgü ördüler, sattılar. Öğretmenlerin neden derslere girmediklerini mahalle mahalle anlattılar. Çeşitli mahallelerin kadınları topladıkları imzalarla valiliğe başvurdular. Kuruçeşme, M. Ali Paşa, Derince, Kozluk ve Şirintepe Mahallelerinden kadınları valilik öfke ile karşıladı. Vali işi kadınları kovmaya kadar vardırı. Bu görüşmelerde kadınlar suçlu, suçluları, daha iyi tanıma olanağı buldular.

Yetkili: «— Neden geldiniz? Maraş olaylarından öğretmenlere ne?»

Bunu sordu yetkili. Ama yüzlerce anaya, babaya, tüyü bitmemiş gence, kundakta bebelerle kıyanların, gerçek sorumluların ellerini kollarını sallaya sallaya dolaştıklarından söz etmedi. Fevzi Kuruçay'ın katillerinin İzmit'te hâlâ serbestçe dolaşmasından söz etmediği gibi.

Yetkili: «Bu işte bir kasıt var. Sizleri bir toplayan var» dedi.

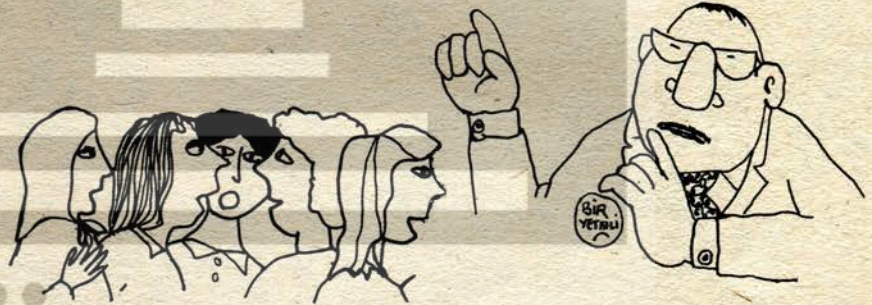
«Hayır» dedi kadınlar. «Biz öğretmenlerin nasıl yaşamaya çalıştıklarını biliyoruz. Onların içindeyiz. Gözlerimiz artık gerçeği

görüyor. Kasıtı esas öğretmenleri sürenlere sorun»

Yetkili: «Öğretmenler suç işlemişlerdir. Öğrencilerini düşünmemişlerdir. Eğitimi, öğretimi aksatmışlardır.»

«Suç...» Suç aradı kadınlar. Okula gönderdiği çocuğunun, öğretmen kocasının, işçi kardeşinin gelip gelmeyeceği korkusunu yüreklerinde duyan kadınlar... can güvenliği isteyenleri suçlu sayamazlardı. Saymadılar.

— Çocuklarını yarı aç yarı tok okula gönderen, güçlükle besleyen kadınlar pahalılığı, işsizliği kınamayı suç

«Bir dilekçemiz var müdür bey!..»

«Biz Alibeyköy'ün Araphan Mahallesinde oturan velileriz. Açığa alınan öğretmenlerimizi bir an önce geri verilmesi için imza topladık. 200 imza ile Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gittik. Bizi kapı kapı dolaştırdılar. Sonra dilekçemizi kabul ettiler.

Dilekçemizde; insanların öldürülmesine karşı olduğumuzu, bu yüzden Kahramanmaraş cankırımını protesto eden öğretmenleri desteklediğimizi ve onların geri verilmesini istediğimizi yazdık. Bunu gazetenize vazın ki bütün öğrenci anaları okusun. Bizim de sesimizi duyurduğumuzu bısın.»

Alibeyköylü 200 ana

sayamazlardı. Saymadılar.

— 6/7 bin lira maaşla, yarısından çoğunu ev kirasına vererek geçinmenin ne demek olduğunu bilen kadınlar, İnsanca yaşama isteğini suç sayamazlar. Saymadılar.

Çünkü kiminin eşi işten atılmış, kimi grevde, kimi tehdit altında...

SEVGİLİ ÖĞRETMENİM

Sayın, çok kıymetli öğretmenime selam eder ellerinden öperim. Nasılsın iyi misin? İyi olmanı Cenabı Allahtan dilerim. Kadir Öğretmene selam eder ellerinden hasretle ve hürmetle doya doya öperim, Eliç'in ve Ekin'in ellerini sıkarım öğretmenim. O yeni gelen öğretmen bizi çok dövüyor. Bize diyor ki, kalem açmaya giderseniz bana söyleyin gidin diyor. Senin mahkeme yi kazanmanı, okula gelmeni istiyoruz. Okula dönersen çok mutlu olacaksın. Çocuklar çok mutlu seni çok istiycek. Sen gittiğinden beri Safiye hep çocukları şımartıyor, hep deve cüce oynatıyor. Öğretmenim bizim adımızı okurken yanlış okuyor. Serkan'a Seyhan diyor. Bi de bize diyor ki, sizin öğretmeniniz biraz karışık yazmış okuyamıyorum. Pardon diyor. Bizim sınıfta çok güldüler. Yeni gelen öğretmen Serkan'a Seyhan dedi diye sınıfta herkes güldü. Tekrar tekrar selam eder ellerinden öperim.

SON

İyi günler senin olsun.

Okullar 3 mart'ta açılıyor

Bunları isteyen, bir gün derse girmeyen öğretmenlerin. öğretimi, eğitimi aksattığını söyleyen yetkiliye hayret ettiler

Elinde lise diplomasıyla, yıllardır iş bulamayan gencini düşündü kadınlar. Okulsuz nice kasabayı... Araçsız, laboratuarsız ezberle yapılan dersleri düşündüler...

Öğretmensizlikten ders yapamayan okulları, disiplin kurulunun suçlu sayıp attığı

nice çocuğu, sobaların yanmadığı karanlık okulları, vagonlarda, kahvelerde ders yapmaya çalışan öğretmenleri, 60-70 kişilik sınıflarda bir sıraya sığmaya çalışan çocukları, karnının açlığı ile kafası uçuldayan, midesi bulanana, sonra da başarısız sayılan oğullarını düşündüler..

Bebesini eve kapatıp çaresizlikle okula gelen, emzikli bebesinin sesini, göğsünden akan sütü gizlemeye çalışan bayan öğretmenin acısını, ay sonunda borcunu ödeyemediği için bakkaldan azar işiten 5 çocuk babası Hasan öğretmeni ve nicelerini düşündüler...

Evet eğitimi aksattı öğretmenler. Bir gün derse girmeyerek.

Yıllardır, halkın eğitim ihtiyaçlarını milyonlara milyon katanlara terkedenler, NATO'lara silahlara harcayanlar öğretmenleri suçluyorlardı. Bir gün derse

girmediler diye. Bir gün eğitimi aksattılar diye...

Kadınlar gerçek suçluları gördüler. Ancak gerçekleri söylemek daha bir suç sayılıyordu artık. Ve korkuluyordu gerçeklerin yanında olanların çoğalmasından. Öfke bundandı.

Bakabileceğimiz kadar çocuk sahibi olabiliriz!..

Sağlıklı, üretken, işinde yaratıcı bir ana, ailesi ve çocukları için ne büyük mutluluk kaynağı!

Oysa soluk yüzlü, zayıf, halsiz sıkıntılı bir ana; 13, 9, 7, 6, 4, 2 ve 1 yaşlarında 7 çocuk anası; 4 tane düşük yapmış, 2 tane ölü doğum olmuş. 30 yaşında gencecik kadın 60 yaşındaki nine gibi dişleri dökülmüş, sırtı kambur. Hem kadın hem de çocukları için ne büyük bir mutsuzluk!

Bu ana bu kadar çok çocuğu, düşükleri, ölü doğumları istiyor muydu?

Hayır!

Peki ailelerin istedikleri sayıda çocuk sahibi olmaları mümkün değil midir? Evet mümkündür. Ailelerin ancak istedikleri sayıda ve istedikleri zaman çocuk sahibi olabilmeleri için eğitim ve tıbbi yardım görmeleriyle doğum kontrolü gerçekleştirilir. Eğitim ve yardımın devlet eliyle yapılması gereklidir.

Doğum Kontrolünde en önemli etken Ailenin eğitimidir.

Ana ve babanın bedenleri ve işleyişi konusunda bilgi sahibi olmaları en doğal haklarıdır. Kadının hamile kalışı, çocuğun oluşumu, ve zamanlamanın bilinmesi gereklidir.

ÇOCUK NASIL ANA RAHMİNE DÜŞER?

Normal bir kadın 14 ile 45 yaşları arasında 25-35 günde bir kez, adet kanaması denilen doğal kanamayı geçirir. Bu kanamanın başladığı güne 1. gün diyerek günleri saymağa başlarsak, 8. ile 18. gün arasında kadında yumurt-

lama denilen olay olur. Yumurtalıklarda oluşan yumurta rahime bu günlerde gelir. 2 gün rahimde bekler. İşte bu sırada yumurta, erkeklik tohumları ile buluşur ise **döllenme** olur. Hamilelik oluşur. Düzenli adet kanaması gören bir kadında 8. ile 18. günler dışında yumurtlama olmadığı için döllenme olamaz. Yani düzenli adet gören kadınlarda 8. ile 18. günlerin dışında erkeklik tohumları kadını hamile bırakamaz. Hamilelik ancak 8. ile 18. günler arasında oluşur.

HAMİLELİK NASIL ÖNLENİR?

Hamilelik, yumurta ile tohumun bir araya gelmesinin engellenmesi ile önlenir. Bugün hamileliği önleyecek pek çok yöntem geliştirilmiştir. Bunların başında **RAHİM İÇİ ALETLER** gelir.

1. Spiral; Rahmin içine takılan bir teldir. Sağlık kurumlarında hekim tarafından uygulanır. 3-6 ayda bir kez, takılan kurumda kontrol edilmelidir.

2. Kapak; Rahmin ağzına geçirilen bir kapaktır. Bunun kullanımı bir sağlık kuruluşunda öğrenilmelidir. Bir melhemle birlikte kullanılır. Yan etkisi yoktur. Koruyucu özellikleri yüksek olmakla birlikte ülkemizde yaygın kullanımı yoktur.

3. Rahim içi ilaçlar; Pek etkili olmadıkları görüşü yaygındır.

Gelecek sayımızda doğum kontrolünde yanlış ve sağlıksız uygulamaları ve diğer korunma yöntemlerinin üzerinde duracağız.

... ama bir daha başını hiç eğmedi

«1917 yılının 7 Mart gecesi, Olga hiç uyu-
madı.»

Ertesi gün fabrikada yapacağı konuşmayı
hazırladı. Her sözcüğü uzun uzun düşündü. He-
yecandan gözüne uyku girecek gibi değildi za-
ten. Gerçi yarınki ne ilk konuşması olacaktı, ne
de 8 Mart'a ilk katılımı.

Dört yıl önce 8 Mart'a nasıl hazırlandıkla-
rını düşündü. Hiç beklemedikleri halde, Polis
Petersburg'un on mahallesinde toplantı yapma-
larına izin vermişti. Ama 8 Mart sabahı ortaya
çıkmişti bu «iyiliğin» iç yüzü. Toplantı düzen-
leyecek olanların hepsi tutuklanmıştı. Olga, atıl-
dıkları hapisaneye «Çarın 8 Mart Hediyesi» adı-
nı taktıklarını anımsayıp gülümsedi. O zaman
daha 19 yaşındaydı. İlk tutuklanıştıydı.

Polislerin arasında götürülürken, acaba
seyredenler arasında bir tanıdık var mı diye
utançtan başını kaldıramamış, karakolda sorgu-
su yapılırken, bacaklarının titrediğini gösterme-
mek için sıkılmaktan her yanına ağırlar girmişti.

Hapisaneye gittiklerinde tutuklananlar ara-
sında kendisi gibi işçilerden başka, öğretmen-
lerin, yazarların olduğunu görünce rahatlamış-
tı. Hem de öğretmenlerden biri 8 Mart'ın ilk ilan
edildiği toplantıya katılmıştı. Sosyalist kadınla-
rın 2. Uluslararası Kongresi'ne. Onlara Kongre'de,
Klara Zetkin'in yaptığı konuşmayı anlatmış-
tı

İşte o zaman, Olga yüreğinde şimdiye ka-
dar tanımadığı bir his duymuştu. Klara Zetkin
gibi bir kadınla aynı kavganın içinde olmanın
verdiği gurur, kardeşinden bile yakın duyduğu
insanlarla çevrili olduğunu bilmenin getirdiği gü-
ven ve sıcaklık. Ve o zaman başı yukarıya kalk-
mıştı.

Olga, o günden bu güne kaç kere tutuklan-
dığını kendisinin bile hatırlayamadığını düşün-
dü. Onu izleyen 8 Martlarda, grevlerde, sava-
şa karşı mitinglerde, mahallelerdeki kadın top-
lantılarında...

Ama bir daha başını hiç eğmemişti.

Neredeyse sabah olacaktı. Olga konuşma-
sına bir daha baktı. Sonra yazdıklarının hepsi-
ni yaktı. Yarın işte bu duyduklarını anlatacaktı
arkadaşlarına. Savaşta ölen 18 yaşındaki kar-
deşini anlatacaktı.

«Haydi» diyecekti. «Ekmek ve barış için yü-
rüyelim, çocuklarımız aç kalmasın, savaşlarda
ölmesin diye direnelim.» Yüreği kıpır kıpır, gec
kalmaktan korkarak, hızla giyindi. Fabrikaya
doğru yola koyuldu.

Olga daha bilmiyordu ama, o gün kadın-
ların «ekmek ve barış için» yapacakları eylem-
ler, bir sel gibi büyüyecek ve Çarlığın yıkılma-
sına yol açan 1917 Ekim Devrimiyle sonuçla-
nacaktı.

KADINLARIN SESİ 8 MART ÖDÜLÜ

Kadınların Sesi bundan böyle her yıl, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü nedeniyle kadın sorunlarına eğilen, kadın hareketine kendi uğraşı alanında, sanat, kültür araştırma ve benzeri yollarla katkıda bulunan ilerici sanatçı, aydın, yurtseverlere ödül verecektir.

8 Mart 1980'de dergimiz aşağıda adları bulunan değerli dostlarımızı geçtiğimiz yıldaki çalışmalarından dolayı ödüllendirmiştir. Değerli dostlarımızı kutlar, katkılarının devamını dileriz.

KADINLARIN SESİ

Kadınların Sesi ödül listesi

Sümevra Çakır
Meral Taygun
Zeliha Berksoy
Yıldız Cıbrıoğlu
Yaşar Miraç
Sennur Sezer
Adalet Ağaoğlu
Bilgesu Erenus

Afet Ilgaz
Işıl Özgentürk
Zeynep Oral
Özgül Erten
İsa Çelik
Engin Ergönültaş
İrfan Sayar
Behiç Pek
Ercan Akyol

Orhan Taylan
Nevhiz Tanyeli
Taner Barlas
Doğan Görsev
TRT'den
Sema Okay
Jülide Gülizar
Filiz Ercan
Günseli Akol

İSTANBUL BALIKÇILARINDAN İKİ UCUZ YEMEK TARİFİ

Sevgili okurlarımız,

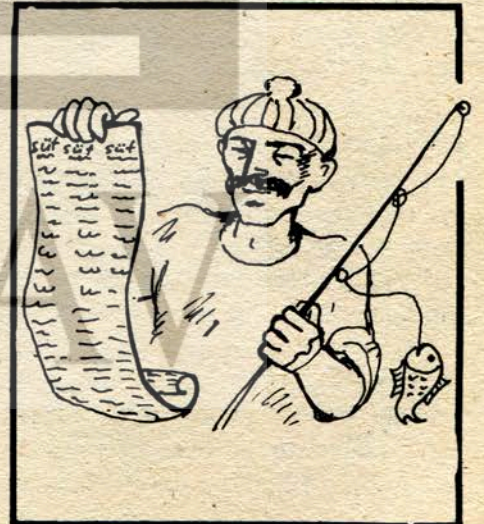
Bu sayımızda, bizlere İstanbul Balıkçılar Dernekleri Birliği adına mektup yazan Zafer Murat Çetintaş'ın yaptığı yemek tarifini veriyoruz. Okurumuz, yazdığı mektupta, süt kampanyamızı desteklediklerini bildirmekte ve şöyle devam etmektedir:

«Önemi büyük olan sütün çocuklarımıza eşit şekilde dağıtılması ve bu dengenin korunmasını diler, Kadınların Sesi dergisi okurlarına ve tüm kadınlara çocuklarımızın gelişmesinde yararlı olacağına inandığımız bir-iki öneride bulunmak isteriz.»

1 — Yaklaşık 50-60 adet (orta boy iç) midye 1 kilogram gelmekte ve ortalama 50-60 TL. arasında değişen en ucuz beslenme kaynağı olmaktadır. İyice temizlenmiş midye haşlandıktan sonra bir kapta süzülerek ufak ufak doğranmış patates, havuç, domates ve maydanoz ile bir kaşık yağda (sıvı veya katı olabilir) 10 dakika kavrulur. Daha sonra limon, karabiber ve tuz ilave edilerek yine orta ateşte 20 dakika kaynatılır. Soğuduktan sonra servis yapılır. Bu yemek protein başta olmak üzere fosfor, iyot, karbonhidrat ve C vitamini kaynağıdır. Çocukların gözlerini kuvvetlendirir. Gerekli vitaminin alınmasına yardımcı olur.

2 — 3-7 yaş arasındaki çocuklarınıza mümkün olduğu kadar bol kefal balığını haşlayıp ezerek, kırlangıç, iskorpit balığını da çorba yaparak yediriniz. Bilindiği gibi balık etinde %18-20 arasında protein ve kalsiyum olup çocukların gelişmesinde önemli yeri vardır.

Okurumuza ilgilerinden dolayı teşekkür ederiz.

Artık milletin canına tak dedi!..

Yaşadığımız şu son aylarda, insanlar otobüste, trende dost oluveriyorlar. Birbirlerine yaslanıp, başlıyorlar söyleşiye.

- Bu ne pahalılık evladım?
- Sormayın, yaşatmayacaklar. Kararları bu.
- Kim? Kim yaşatmayacakmış, ne hakla?
- E, öyle değil mi? Fiyatlar artıyor, cebimizde para yok. Ne ile alacağız? Borç para bulup karaborsa alabilirsen al. Odun yok mesela... Şu kış gününde böyle donup titrememiz kimden? Kimin yüzünden?

— Soğuk dediniz de aklıma geldi. Şu hani kar yağmıştı, hatırladınız mı o günü? Ocak ayı. İlk kar yağdığı gün. Arabalar, trenler gitmiyordu. İşte o günün gecesi. Yolcular zorla gemi kaldırmışlar.

— Neden?

— E kaptan gitmiyor. Radarı yokmuş, seferi tehlikeli olurmuş. Şu işe bak. Koskoca Karaköy iskelesinde hergün binlerce yolcunu gidip geldiği iskelede. Hava muhalefeti olursa ne yapacak bunca halk? Alsana be adam radarını yanına.

Gece saatin 12'si. Yüzlerce insan Karaköy'de kalmış. Araba desen, o da yokmuş. Olan arabalar da yolda kayıp geri dönmüşler. Yerler kayıyor. Bunun üzerine bir hücum etmişler Karaköy iskelesine. Yapışmışlar kaptanın yakasına, «Nasıl götürmezsin?». Bu tabii söz gelimi

ya evladım. Sözün kısası bir komite oluşturmuşlar aralarında. Bu komite önde, halk arkada direnişe geçmişler. Kaptan bakmış ki olacak gibi değil, götürmüş. E ne yapsın yani halk? Milletin canına tak dedi. Soğuk bir yandan. Evde yakacak yok. İşe gidiyorsun soğuk. Hayat pahalılığı desen başka dert. Sonra sokağa çıkıyorsun, ya bir kurşun isabet ederse. Yaşamaz oldu evladım.

— Haklısın teyzem. Çok iyi bir şey. Yani halk iyi yapmış diyorum.

— Çok iyi değil mi? Ama hepsi bu kadar da değil. Dahası var. Kaptan yolcuları Haydarpaşa'ya bırakmış. Bu kez tren kalkmaz. Yine komite önde, halk arkada, yüklenmişler istasyon idaresine, giderdin-gitmezdin, telefonlar sağa sola. Halk dışardan gümbürdüyor. Sonunda tren kalkmış.

— Aman ne kadar güzel bir eylem. İşte böyle olacak. Protesto edeceksin. Sesini çıkarırsan kimsenin umurunda bile değil. Oracıta donar kalırsın...

Çatlak, hişirtili elleriyle paltosunu düzeltti dinleyen kadın. Başörtüsünü çözüp yeniden bağladı. Çantasına sıkıca yapışıp dikleşti. Dudaklarında mutlu bir tebessüm ile döndü, komşusuna yaslandı.

Otobüs inleyerek yolları geçiyor, halk öfke ve direnç ile ilerilere doğru bakıyordu...

Akaryakıt darlığı yüzünden bazı vapur seferleri yapılamıyor

Dahişzilik Barınca Şehir Halkları Karaböy Şifreli anararlar için plan belirlendi. Bu yada Karaböy Karaböy hatında da bir jöru va-

Bilet almayan yolcular gözaltına alındı

Ada yolcuları için indirimli "Yıllık abonman" verilecek

Alınan biletlerin sayısına göre...
Bilet almayan yolcular gözaltına alındı...
Ada yolcuları için indirimli "Yıllık abonman" verilecek...

Zamlara en büyük tepkiyi vapur yolcuları gösterdi

Olaylar nedeniyle 18 kişi gözaltına alındı

250 lira olan aylık abonman kartının ardından 1100 liraya çıkarılması üzerine, Adalar'da oturan yolcular dün sabah 10.30'da trenin kalkmasını engellediler.

Yolcularla memurlar tartışıyor

Adalar'dan Eminözü-Birincil istasyonuna bilet almak için gelen yolcularla memurların tartışması...
Memurların yolcuları bilet fiyatları konusunda...
Bilet fiyatları...
Bilet fiyatları...

Yaşı bir kadını ben
Almanya uyandığında
Devlet yardımı azaldı.
Çocuklarım verirdi bana
arada sırada bir kaç kuruş,
ama pek öyle şeyler alamıyorum gene de
Bu yüzden daha az gider oldum
eskiden her gün alışveriş ettiğim dükkanlara.
Sonra aklımı başıma topladım günün birinde
ve eski bir müşteri olarak her gün
gilmeye başladım fırına, manava yeniden.
İhtiyacım olan şeyleri seçerdim bir bir,
her zamankinden ne daha çok alırdım, ne daha az,
lahananın yanına da pırasa,
ama hesabı çıkarttıkları vakit çekerdim içimi,
karıştırıp küçük para kesemi tutuk parmaklarımla,
yeterince param yok, derdim, başımı sallayarak,
bunları ödeyecek.

Ve tüm müşterilerin gözleri önünde
çıkardım dükkandan gene başımı sallayarak.

Ve şöyle diyorum kendi kendime:

Hiç bir şeyi olmayan bizler gibiler
yiyecek satılan yerlerde görünmezlerse bundan böyle
hiç bir şeye ihtiyacımız yok sanabilirler,
ama buraya gelir de hiç bir şey satın alamazsak eğer
haberleri olur hiç değilse.

MUSTAV